

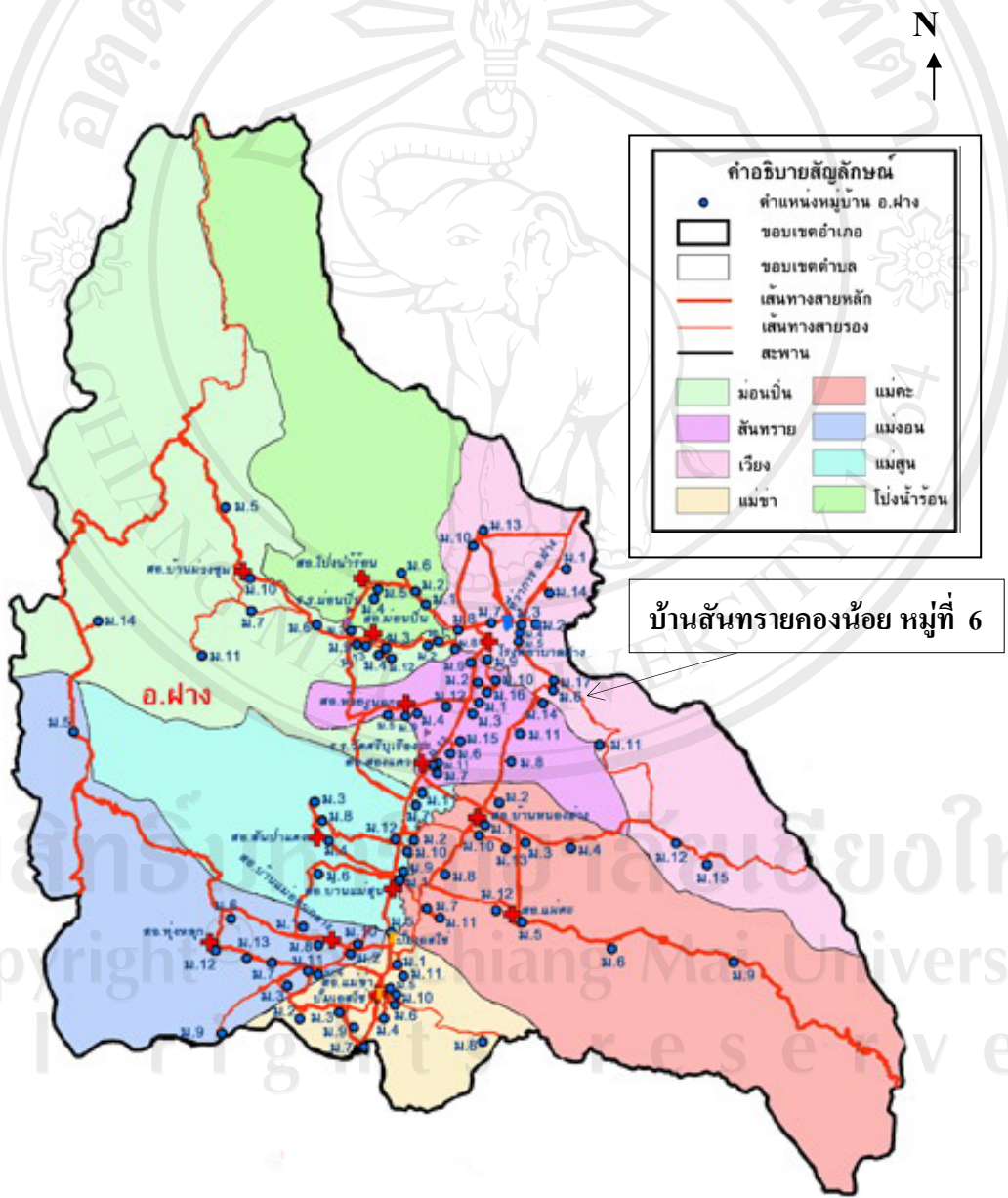
ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก ก

แผนที่สังเขปบ้านสันทรายคองน้อย ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ที่มา : กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ข

แผนที่สังเขบบ้านหนองบัวงาม ตำบลแม่नावง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

ที่มา : กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่

ภาคผนวก ก

ข้อพิพาทระหว่างบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง – กับชาวบ้านสันทรายคองน้อย

ในปี พ.ศ. 2544 บริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด ได้ทำบันทึกร่วมกับ นายศรีทน กองทุม ผู้ใหญ่บ้าน บ้านสันทรายคองน้อย ว่าด้วยเรื่องเปลี่ยนถนน ที่มีปัญหาขัดแย้งกันมาโดยตลอด

เดือนกันยายน พ.ศ.2545 ทางบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด เรียกคณะกรรมการของหมู่บ้านมาประชุม โดยแจ้งความประสงค์ว่า ต้องการดูแลหนองน้ำสาธารณะทั้ง 2 หนอง คือ หนองก้อด หอธรรม หนองก้อดป่าบอน

ในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.2545 นายศรีทน กองทุม ได้นำคณะกรรมการหมู่บ้านทั้งหมด 12 คน ไปที่สำนักงานบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง เพื่อพบเจ้าของบริษัท ได้มีการพูดคุยกัน ในเรื่อง น้ำหนองของสาธารณะ ทางบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด ได้ร้องขอดูแลหนองน้ำ 3 แห่ง ซึ่งเป็นหนองน้ำธรรมชาติที่ชาวบ้านสันทรายคองน้อย และ บ้านใหม่คองน้อย ใช้ประโยชน์มาตลอด และขอมอบเงินให้ 2 ล้านบาท โดยมอบให้หมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ถ้าชาวบ้านแบ่งเงินไม่เป็น หรือไม่ลงตัว ทางบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด จะแบ่งเงินให้ชาวบ้านหลังคาละ 2,500 บาท ทางคณะกรรมการหมู่บ้านบอกว่ารับเงินไว้ไม่ได้ จากนั้นทางคณะกรรมการหมู่บ้านก็ขอตัวกลับ

วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2545 ตัวแทนของบริษัทบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง ได้มาขอตกลงกันที่บ้านนายศรีทน กองทุม นายศรีทนจึงได้เรียกคณะกรรมการหมู่บ้าน มาด้วยกัน 5 คน คือ

1. พ่อป้าง	ใหม่ค่าน้อย	2. นายจิ้น	ขนุนเงิน
3. นายทองดี	สุกิน	4. นายสนั่น	ศิริอังก์
5. นายจันทร์	หนองหิน		

ตัวแทนบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง ได้ขอย้ายถนนสาธารณะ ทางคณะกรรมการหมู่บ้านไม่ยอม ซึ่งขณะนั้นนายศรีทน กองทุม กำลังจะหมดวาระการเป็นผู้ใหญ่บ้าน

วันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2545 มีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้น และชาวบ้านได้เลือก นายจันทร์ หนองหิน มาเป็นผู้ใหญ่บ้านคนใหม่ ซึ่งได้พยายามแก้ปัญหา ด้วยสันติวิธีมาโดยตลอด

เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2546 ทางบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง ได้ให้เจ้าหน้าที่มาติดต่อเสนอ มอบเงินให้ทั้ง 2 หมู่บ้านอีกครั้ง จำนวน 1.2 ล้านบาท นายจันทร์ นองหิน ผู้ใหญ่บ้าน จึงเรียกคณะกรรมการหมู่บ้านมาประชุม แล้วชี้แจงเรื่องที่มีเจ้าหน้าที่มาติดต่อมอบเงินให้กับชุมชน โดยผู้ใหญ่บ้านได้เสนอข้อเรียกร้องเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินที่บริษัทจะมอบให้กับชุมชน 5 ข้อ คือ

1. ขอให้เปิดทางสาธารณะเข้าสู่หนองน้ำก้อคหธรรม
2. ขอให้เปิดลำเหมืองสาธารณะ
3. ขอให้ทางบริษัทเลือกถนนเส้นใดเส้นหนึ่งในหมู่บ้าน ในการสัญจร เพราะน้ำหนักของ รถบรรทุก 10 ล้อ ของบริษัทที่ผ่านเข้าออกตลอด ได้ทำให้ถนนในหมู่บ้านเสียหาย
4. ภายในชุมชนสองฮาง มีฝุ่นเยอะขอให้รดน้ำในหน้าแล้งเพราะถนนเป็นฝุ่น
5. ขอพัฒนาขอบเขตรอบสวนส้มของบริษัท เพราะทางบริษัทได้ออมาขามเทศมาปลูกตาม ริมรั้ว ทางพ่อหลวงจึงขอให้ทางบริษัทมารับผิดชอบ

ในเดือนกันยายน พ.ศ.2546 บริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด ได้กล่าวหาผ่านสื่อ หนังสือพิมพ์ว่า ผู้ใหญ่บ้านชุกริต ไถเงิน นายจันทร์ จึงพาคณะกรรมการหมู่บ้านไปปรึกษากับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 10 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่อำเภอฝางว่าจะดำเนินการ แจ้งความฟ้องร้อง บริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง ที่กล่าวหาชาวบ้านเช่นนั้น แต่ สมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร ขอให้ชาวบ้านไม่ต้องแจ้งความ เพราะเรื่องมันนิดเดียว

มาจนถึงปัจจุบัน ทางบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด ยังไม่ยอมยกคำพูด และยังกล่าวหา นายจันทร์ นองหิน ผู้ใหญ่บ้าน ชุกริต ไถเงินมาตลอด ทางกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 บ้านสันทรายคองน้อย ถือว่าเรื่องนี้เป็นสิ่งที่เสียหายต่อสถาบันกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งสิ่งที่บริษัท กล่าวหา ไม่มีมูลความจริง จึงขอแจ้งให้คณะกรรมการหมู่บ้านได้รับทราบ และจะดำเนินงาน อย่างไรต่อไป ก็ขอให้ชาวบ้านได้ตัดสินใจร่วมกัน

จึงขอชี้แจงแถลงข้อเท็จจริงดังกล่าว

คณะกรรมการหมู่บ้านหมู่ที่ 6

ภาคผนวก ง

ข้อตกลงร่วมระหว่างคณะกรรมการหมู่บ้านสันทรายคองน้อย กับผู้ประกอบการสวนส้ม

ข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชาวบ้านได้เก็บไว้เป็นหลักฐาน มีรายละเอียด ดังนี้

เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ.2546 ชาวบ้านสันทรายคองน้อย หมู่ 6 บ้านใหม่คองน้อย หมู่ 17 ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้รวมตัวกันเข้าเจรจาท่องกับเจ้าของ บริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด ซึ่งมีสวนส้มเชียงใหม่ 5 ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านสันทรายคองน้อย

โดยข้อตกลงที่ทำร่วมกันระหว่างเจ้าของ บริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด และคณะกรรมการหมู่บ้าน บ้านสันทรายคองน้อย และบ้านใหม่คองน้อย ณ วัดคลองศิลา ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ทำข้อตกลงร่วมกัน 7 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 เรื่องการจัดสรรน้ำและสร้างจุดแบ่งน้ำ ตกลงกำหนดจุดสร้าง แตะ หรือฝาย แบ่งน้ำบริเวณหนองน้ำสาธารณะก๊อดป่าบอน ซึ่งทาง บริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด จะรับภาระค่าวัสดุก่อสร้าง ส่วนขานาผู้ใช้น้ำจะออกแรงในการก่อสร้าง โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 เดือน นับตั้งแต่วันที่ทำข้อตกลง เป็นต้นไป ส่วนการจัดสรรน้ำ จะแบ่งน้ำตามส่วนของพื้นที่ขานา และจำนวนผู้ใช้น้ำ โดยให้นายสิงห์คำ วันดี หัวหน้าเหมืองฝาย เป็นผู้จัดสรรน้ำตามระเบียบของเหมืองฝาย

ข้อที่ 2 เรื่องการแก้ไขลำเหมืองสาธารณะที่ไหลลงสู่หนองเขียว ซึ่งถูกสวนส้มเชียงใหม่ถมไป ระยะทางประมาณ 800 เมตร ทาง บริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด จะดำเนินการขุดลำเหมืองกลับคืนมาให้ดังเดิม ตามแนวถนน โดยจะดำเนินการให้เสร็จเรียบร้อยภายใน 1 เดือน นับตั้งแต่วันที่ทำข้อตกลง เป็นต้นไป ในระหว่างที่ดำเนินการสร้าง “แตะ” ในข้อที่ 1 และขุดลำเหมืองยังไม่เสร็จ ทางบริษัทฯ จะเปิดน้ำจากสระในสวนส้มเชียงใหม่ 5 ให้ขานาใช้ นับตั้งแต่วันที่ทำข้อตกลง เป็นต้นไป จนกว่าจะสร้างแตะ และขุดลำเหมืองเสร็จ และแบ่งน้ำได้ตามที่หัวหน้าเหมืองฝายกำหนด

ข้อที่ 3 เรื่องการทำถนนรुक้าเข้าไปในเขตทางสาธารณะ ทางบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด ยินดีคืนพื้นที่ทางสาธารณะให้ทั้งหมด ตามแนวเขตที่คณะกรรมการหมู่บ้านได้ชี้แนวไว้ ซึ่ง

ได้มีการปักไม้เป็นแนวเขตและได้ถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐาน บริษัทฯจะดำเนินการปรับปรุงทาง
สาธารณะเป็นทางลูกรังพร้อมบดอัดตามแนวเขตที่ตกลงกันไว้ตลอดแนว และจะดำเนินการให้แล้ว
เสร็จภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่ทำข้อตกลง เป็นต้นไป

ข้อที่ 4 เรื่องการจัดสรรน้ำลำเหมือง หนองก้อดหอธรรม(เส้นใต้) ทางบริษัทสวนส้ม
เชียงใหม่ฝาง จำกัด รับผิดชอบดูแลท่อส่งน้ำตลอดลำเหมือง หากมีการอุดตัน ทางบริษัทฯ จะต้อง
ดำเนินการแก้ไขทันที ส่วนการจัดสรรน้ำให้แบ่งตามปริมาณพื้นที่และจำนวนผู้ใช้น้ำเดิม
ของลำเหมืองเส้นนี้ โดยให้หัวหน้าเหมืองฝาย จัดสรรตามกฎระเบียบของเหมืองฝาย

ข้อที่ 5 เรื่องน้ำเสียจากบ้านพักคนงาน ของบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด
ที่วางท่อน้ำทิ้งผ่านถนนไหลลงสู่พื้นที่ของไร่กู่เกียรติ ทางบริษัทฯ รับผิดชอบดำเนินการแก้ไข
โดยจะปิดท่อมิให้น้ำเสียไหลลงสู่ไร่กู่เกียรติอีกต่อไป การปรับปรุงถนนเข้าสู่หนองสาธารณะหญ้า
ข้าววนก ซึ่งไหลทางได้พังทลายไปทับรั้วของไร่กู่เกียรติ ทางบริษัทฯ รับผิดชอบดำเนินการแก้ไขตลอด
เส้นทาง ในส่วนของ ไหล่ทางที่สูงชันนั้น จะนำหินมาเรียงกันไหล่ทางชำรุดให้ ส่วนรั้วของไร่
กู่เกียรติที่ชำรุดเสียหายจะดำเนินการซ่อมแซมให้คืนดังเดิม โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน
7 วัน นับตั้งแต่วันที่ทำข้อตกลง เป็นต้นไป และจะรับผิดชอบดูแลเส้นทางสาธารณะสายนี้ตลอดไป

ข้อที่ 6 เรื่องทรายไหลลงสู่หนองน้ำสาธารณะหญ้าข้าววนก ทางบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง
จำกัด รับผิดชอบดำเนินการขุดทรายในหนองน้ำสาธารณะให้ และ ขุดบ่อดักทรายในเขตที่ดินของ
บริษัท เพื่อป้องกันมิให้ทรายไหลลงสู่หนองน้ำสาธารณะอีกต่อไป โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จ
ภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันที่ทำข้อตกลง เป็นต้นไป

ข้อที่ 7 ในส่วนของความขัดแย้งอื่นๆ นั้น ทางบริษัทสวนส้มเชียงใหม่ฝาง จำกัด และ
คณะกรรมการหมู่บ้านทั้ง 2 หมู่บ้าน จะได้เจรจาหาข้อยุติในโอกาสต่อไป

ภาคผนวก จ

หนังสือร้องเรียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ศูนย์เรียนรู้และฟื้นฟูชุมชนชนบทอินเวียงตั้ง(ลุ่มน้ำฝาง)
วัดคลองศิลา(สันทรายคองน้อย) หมู่ 6 ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่

พฤศจิกายน 2548

เรื่อง ร้องเรียนป่าอนุรักษ์เวียงตั้ง (ดงแม่หลักหมื่น) ถูกบุกรุกทำลาย

เรียน ฯ พล ฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เนื่องด้วยพื้นที่ป่าบ้านท่าสะแล หมู่ 11 ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในเขตป่าอนุรักษ์เวียงตั้ง (ดงแม่หลักหมื่น) ได้ถูกบุกรุกทำลายอย่างหนักและต่อเนื่องมาโดยตลอดช่วงระยะเวลา 6 เดือน ที่ผ่านมา โดยการร่วมมือของ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 11 บ้านท่าสะแล และเจ้าหน้าที่ป่าไม้หน่วยเหมืองแร่ อำเภอฝาง ที่มีส่วนรู้เห็นด้วย โดยการอ้างว่าให้ชาวบ้านไปแผ้วถางได้และเก็บค่าเช่าไร่ละ 600 บาท จึงส่งผลให้มีการบุกรุกทำลายป่าอย่างมากมาย ที่ผ่านมาจากกลุ่มอนุรักษ์ป่าเวียงตั้ง ได้ทำหนังสือร้องเรียนไปทางท่านนายอำเภอฝาง ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ และท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีเจ้าหน้าที่หลายชุดลงมาดูในพื้นที่ ได้มีการจับกุมดำเนินคดี แต่ไม่มีเจ้าหน้าที่ ซึ่งทางชาวบ้านมีความเห็นว่าในแต่ละครั้งที่จะมีการจับกุมนั้น จะมีข่าวรั่วไหลออกมาก่อนทุกครั้ง เพื่อส่งสัญญาณเตือนภัยแก่คนบางกลุ่ม แล้วจึงเข้าจับกุม และข่าวที่รั่วไหลออกมานั้น ก็มาจากเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เพราะว่าชาวบ้านไม่มีทางรู้แน่ชัดว่าทางเจ้าหน้าที่จะเข้ามาวันไหน ถ้าหากหน่วยงานของท่านยังไม่มีการดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขปัญหา ป่าอนุรักษ์เวียงตั้ง(ดงแม่หลักหมื่น) คงจะหมดไปไม่ช้าอย่างแน่นอน

ทางกลุ่มอนุรักษ์ป่าเวียงตั้ง(ดงแม่หลักหมื่น) จึงได้ประชุมหารือกันระหว่างแกนนำชาวบ้านหมู่ 11 บ้านท่าสะแล และทางคณะกรรมการกลุ่มได้มีมติให้ทำหนังสือถึงท่านรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอให้ท่านกำชับเจ้าหน้าที่ของท่านในการปฏิบัติหน้าที่ให้วางตัวเป็นกลางที่สุด และขอให้เจ้าหน้าที่ของท่าน มีจิตสำนึกรัก และห่วงแหนป่าไม้ให้มากยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือขอให้หน่วยงานของท่าน ลงมากำหนดขอบเขตพื้นที่ป่าให้ชัดเจน ว่ามีพื้นที่ป่าอะไรบ้าง ขอบเขตของป่าแต่ละชนิดขนาดไหน แล้วป่าโซนใดที่ชาวบ้านสามารถทำกิน หรือใช้ประโยชน์ได้ โดยมีป้ายมาปักให้ชัดเจนในแต่ละโซน ของพื้นที่วิกฤตก่อน เช่นบ้านท่าสะแล หมู่ 11 ต.เวียง อ.ฝาง ก่อน เพื่อเป็นการนำร่องของพื้นที่ลุ่มน้ำฝางต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอให้ดำเนินการโดยด่วนที่สุด

ด้วยความเคารพอย่างสูง

เครือข่ายอนุรักษ์ป่าเวียงคิ่ง (ดงแม่หลักหมื่น)

เครือข่ายอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝาง 3 อำเภอ ฝาง แม่เอย ไชยปราการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ฉ

หนังสือร้องเรียนต่อประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้และฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นลุ่มน้ำฝาง (เวียงดิ่ง)
วัดคลองศิลา (สันทรายคองน้อย) ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 50110

13 ธันวาคม 2548

เรื่อง รายงานความคืบหน้าการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาจากการประกอบกิจการสวนส้มในพื้นที่ลุ่มน้ำฝาง อำเภอฝาง อำเภอแม่อาย และอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

เรียน ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. เอกสารแต่งตั้งคณะทำงานทั้ง 6 ชุด
 2. เอกสารรายงานความเคลื่อนไหวการแก้ไขปัญหาสวนส้มลุ่มน้ำฝาง
 3. เอกสารร้องเรียนการบุกรุกทำลายป่าเวียงดิ่ง (ดงแม่หลักหมื่น) บ้านท่าสะแล หมู่ 11 ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่
 4. เอกสารงานวิจัย ฯ

สืบเนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๕ เดือน พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ที่ผ่านมานั้น ทางคณะกรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ในคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม วุฒิสภา นำโดย พลเอกหาญ ลีลาพันธ์ และคณะได้เดินทางมาศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และได้เข้าพบตัวแทนกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝาง เพื่อรับทราบความคืบหน้าเกี่ยวกับผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากกิจการสวนส้มในพื้นที่ลุ่มน้ำฝาง จ.เชียงใหม่ ซึ่งทางตัวแทนชาวบ้านได้นำเรียนถึงสภาพปัญหาดังกล่าวแก่ พลเอกหาญ ลีลาพันธ์ แล้วเป็นเบื้องต้น

เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2548 ที่ผ่านมา ทางกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝาง ได้รับหนังสือ จากสำนักเลขาธิการวุฒิสภา สำนักกรรมการ 1 กลุ่มงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม หนังสือด่วนที่สุดที่ 5374 / 2548 โดยระบุเพื่อขอทราบความคืบหน้าการดำเนินการในการแก้ไขปัญหาจากการ

ประกอบกิจการสวนส้มในพื้นที่ลุ่มน้ำฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสถานการณ์ผลกระทบจากสวนส้มในปัจจุบัน มีดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพ วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่น

1.1 ป่า เนื่องจากได้มีการขยายพื้นที่ปลูกส้มอย่างหนักเป็นรายวันในพื้นที่ลุ่มน้ำฝาง ปัจจุบันคาดว่าพื้นที่ปลูกส้มประมาณ 250,000 ไร่ ซึ่งส่งผลให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่าเป็นจำนวนมากตลอดระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันมีการบุกรุกป่าในพื้นที่ป่าเวียงดิ่ง (ดงแม่หลักหมื่น) ในเขต หมู่ 11 บ้านท่าสะแล ต.เวียง อ.ฝาง อย่างรุนแรง โดยอ้างว่าทางเจ้าหน้าที่ป่าไม้อ่อนแอทำให้แผ้วถางได้แต่ต้องทำสัญญาเช่าในราคา ไร่ละ 600 บาท ต่อ 1 ปี จึงมีชาวบ้านหลายรายที่ตกเป็นเหยื่อเสียเงินไปเป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่สามารถหาผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมายได้ โดยกรณีนี้ มีเจ้าหน้าที่จากหน่วยจัดการป่าเหมืองแร่ และผู้นำท้องถิ่นบางคนเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เหตุการณ์ดังกล่าวได้ส่งผลให้ป่าเวียงดิ่ง (ดงแม่หลักหมื่น) ถูกบุกรุกทำลายไปจำนวนกว่า 1,000 ไร่ ยังไม่รวมถึงพื้นที่อื่นในลุ่มน้ำฝาง ทั้งป่าเฉลิมพระเกียรติ ป่าสงวน ป่าอุทยาน ป่าชุมชน ป่าต้นน้ำ

1.2 ที่ดิน มีการบุกรุกที่ดินสาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้าน เช่น ที่วัดร้าง ที่สุสานป่าช้าหนองน้ำ ปิดกั้น ถม ย้ายลำเหมืองสาธารณะ ถนนที่ชาวบ้านใช้สัญจรไปมา ที่ดินในเขตป่าต่าง ๆ (ตามที่ได้เอ่ยไว้เบื้องต้น) มีการซื้อที่ดินล้อมรอบแล้วปิดเส้นทางเดินเพื่อออกตราค่า และเจตนาขุดลอกลำเหมืองให้ลึกเพื่อให้ชาวบ้านไม่สามารถทำนาได้ เข้าไปข่มขู่เจ้าของที่ดินต่าง ๆ นานา เจริงบังคับให้ขาย

1.3 น้ำใช้ในการเกษตร เปลี่ยน เบียงเบน ปิดกั้นเส้นทางเดินน้ำใช้ในการเกษตรของชาวบ้าน ไม่เคารพกฎเหมืองฝาย (ที่มีมาตั้งแต่สมัยมังรายศาสตร์) ขุดสระขนาดใหญ่ และลึกมาก เพื่อกักเก็บน้ำติดกับลำเหมืองสาธารณะ ส่งผลให้น้ำไม่สามารถไหลไปหล่อเลี้ยงพื้นที่เกษตรของชาวบ้านได้ ผลผลิตทางการเกษตรได้รับความเสียหายอย่างมาก

1.4 สารเคมี เนื่องจากสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำฝางมีลักษณะคล้ายแอ่งกระทะขนาดใหญ่มีการใช้สารเคมีในสวนส้มอย่างต่อเนื่องและรุนแรงมาก ส่งผลให้ชาวบ้านในพื้นที่ได้รับผลกระทบ คือ

1. กลิ่นเหม็นสารเคมีจากสวนส้ม (ทุกวัน)
2. สารเคมีปนเปื้อนลงแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ (บ่อน้ำต้นของชาวบ้าน) บางครั้งปลาตายเต็มลำเหมืองสาธารณะ
3. ร่างกายเป็นตุ่ม ผื่น คัน
4. โรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจมีแนวโน้มของผู้ป่วยเพิ่มขึ้น (ผลสรุปจากเอกสารงานวิจัยตามโครงการการกำหนดขอบเขตและแนวทางการประเมินผลกระทบทางสุขภาพจากการทำพืชเศรษฐกิจขนาดใหญ่กรณี สวนส้มลุ่มน้ำฝาง)

5. สารเคมีปนเปื้อนในอาหารตามธรรมชาติ เช่น เห็ด หน่อไม้ และพืชผักต่างๆ ในป่าชุมชน และที่ชาวบ้านปลูกไว้กินในครัวเรือน เหล่านี้เปรียบเหมือนซูเปอร์มาร์เก็ตของชุมชน ที่ช่วยสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน โดยการหาของป่า มากิน มาขาย เพื่อหล่อเลี้ยงครอบครัวให้พออยู่พอกิน ตามวิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น

จากผลการตรวจสอบหาสารพิษตกค้างในเลือดของคนในหมู่บ้านเป้าหมายที่เข้าร่วมงานวิจัย จำนวนทั้งหมด 12 หมู่บ้าน พบว่า มีสารพิษตกค้างในเลือดอยู่ในระดับ มีความเสี่ยง และไม่ปลอดภัย เป็นจำนวนมาก ซึ่ง ข้อมูลทั้งหมดนี้ เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่ในระยะยาว หรือว่าในอนาคตแล้วสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาอีกในส่วนของผลกระทบจากสารเคมีนั้น ไม่มีใครสามารถรับประกันได้เลยว่าสุขภาพของคนในลุ่มน้ำฝางจะเป็นอย่างไร ?

1.5 ลิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น หลังจากมีการปลูกส้มในพื้นที่ขนาดใหญ่ และใช้สารเคมีอย่างรุนแรงแล้วนั้น ส่งผลให้คนในชุมชนเกิดความแตกแยกออกเป็นหลายฝ่าย เพราะความไม่เข้าใจกัน ของคนในชุมชน และผู้นำชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นฝ่ายนายทุนสวนส้มเสมอ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ถูกบริหารจัดการด้วยกลุ่มทุนร่วมกับผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่รัฐบางคนที่เห็นแก่ตัว

1.6 แกนนำชาวบ้านถูกข่มขู่จากเจ้าหน้าที่รัฐ ในกระบวนการขับเคลื่อนเพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบจากสวนส้ม ในส่วนของภาคประชาชนนั้น ส่งผลให้แกนนำบางคนถูกข่มขู่จากเจ้าหน้าที่รัฐ และจากผู้ประกอบการสวนส้มบางราย จนทำให้แกนนำหลายคนไม่สามารถอยู่ในพื้นที่ได้เพราะเกิดความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตอย่างสูง

จากสถานการณ์ดังกล่าวมาแล้วนั้น ทางแกนนำชาวบ้านได้รวมตัวกันและจัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝาง มีการขับเคลื่อนมาโดยตลอด เช่น

1. เกรงจากกับเจ้าของสวนส้มที่ส่งผลกระทบโดยตรง รับข้อเสนอทุกเรื่อง “แต่ไม่ปฏิบัติ”
2. ยื่นหนังสือร้องเรียนไป อบต. ในแต่ละพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ
3. ยื่นหนังสือร้องเรียนทางนายอำเภอ
4. ยื่นหนังสือร้องเรียนผู้ว่า
5. ยื่นหนังสือถึงกระทรวง ทบวงกรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. ยื่นหนังสือเปิดผนึกให้นายกทักษิณ ชินวัตร
7. ยื่นหนังสือ คำถามและข้อเสนอต่อสมาชิกวุฒิสภา (จากเอกสารที่แนบมา)

8. ร้องเรียนไปทาง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการสิทธิ ฯ เสนอให้ทางจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานแก้ไขปัญหาสวนส้มขึ้นมา 6 ชุด โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ชาวบ้าน เอกชน รัฐ รัฐมนตรีประพัตน์ ปัญญาชาติรักษ์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ลงมาเยี่ยมชาวบ้านและรับเรื่องผลกระทบจากสวนส้ม ได้จัดให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาวนส้ม โดยมีผู้ว่าเป็นประธานในครั้งนี้ และให้ขับเคลื่อนแก้ไขปัญหามาภายใต้คณะกรรมการ ทั้ง 6 ชุด (ดังรายชื่อในเอกสารแนบที่ส่งมาด้วย) ได้มีการประชุม และลงเก็บข้อมูลในพื้นที่หลายครั้ง แต่คณะกรรมการบางชุดยังไม่ได้เคลื่อนไหวอะไรเลย ในช่วงที่ท่านประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ยังอยู่ในตำแหน่งรัฐมนตรีนั้น คณะทำงานยังสามารถขับเคลื่อนไปได้ แต่หลังจากนั้น รมต.สุดารัตน์ เกตุราพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้มีคำสั่งให้ยกเลิก คณะทำงานชุดที่ 1 เพื่อประกาศกิจการสวนส้มเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และ ตอนนั้นรัฐมนตรีช่วยกระทรวงมหาดไทย คุณประมวล รุจนเสรี ได้มาเปิดงานวันส้มสายน้ำผึ้งที่อำเภอฝาง ได้ประกาศในตอนเปิดงานว่า “ ถ้าหากใครกินส้มแล้วตายให้ไปรับเงินที่ รมต.ประพัฒน์ จำนวน 1,000,000 บาทได้เลย” ซึ่งข้อมูลนี้ชี้ให้เห็นว่าในคณะรัฐมนตรีเองยังทะเลาะกันอยู่ แล้วชาวบ้านอย่างเราจะไปพึ่งใครได้อีก ?

ปัจจุบัน ปัญหาดังกล่าวยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเป็นทางการยังเป็นรูปธรรมเลยสักเรื่อง ยังมีการตัดไม้ทำลายป่า บุกรุกที่ดินสาธารณะ เอาเปรียบชุมชน ใช้สารเคมีอย่างบ้าคลั่ง ละเมิดสิทธิของชาวบ้าน ฯลฯ ล่าสุดเป็นที่เสียใจอย่างยิ่งต่อการมรณภาพของ พระสุพจน์ สุวโจ (แห่งสวนเมตตาธรรม บ้านห้วยงูใน อ.ฝาง) ซึ่งกรณีดังกล่าวยังไม่มีความชัดเจนเลย ทั้ง ๆ ที่เป็นคดีที่คนให้ความสนใจและติดตามมาก และที่สำคัญส่งผลกระทบต่ออย่างหนักจิตใจของชาวพุทธเราเป็นอย่างมาก

ดังนั้นทางกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝาง และกลุ่มอนุรักษ์ป่าเวียงคิ่ง (ดงแม่หลักหมื่น) จึงใคร่ขอความเมตตาจากหน่วยงานของท่าน ได้ลงมาช่วยชาวบ้าน และดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมขึ้นได้ ชาวบ้านและสวนส้มสามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคมด้วยความเข้าใจ เอื้อเพื่อเอื้อแก่ ไม่เอาเปรียบกัน ที่ผ่านมาระหว่างเราไม่ได้บอกว่า ในผลส้มของคุณมีสารพิษ แต่เราบอกว่ากระบวนการผลิตส้มของคุณส่งผลกระทบต่อคนในชุมชน ขอให้หน่วยงานของท่านช่วยเป็นกลางไกล่เกลี่ยเพื่อให้ปัญหาเหล่านี้ได้คลี่คลายไปในทางที่ดีที่สุดด้วยเถิดเพราะที่ผ่านมามีแต่ข้าราชการระดับสูงลงมาพื้นที่แล้วบอกกับชาวบ้านว่าจะช่วยสุดท้ายก็เงียบหาย ขอให้หน่วยงานของท่านอย่าได้เป็นอยุ่เลย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและขอให้ดำเนินการโดยด่วนที่สุด

ด้วยความเคารพอย่างสูง

เครือข่ายอนุรักษ์ป่าเวียงคิ่ง (ดงแม่หลักหมื่น)

เครือข่ายอนุรักษ์ลุ่มน้ำฝาง 3 อำเภอ ฝาง แม่อาขย ไซยปรากการ

ภาคผนวก ข

กฎระเบียบข้อบังคับของชุมชน บ้านสันทรายคองน้อย

บ้านสันทรายคองน้อยมีการประชุม ทำข้อตกลงร่วมกันของคนในชุมชนโดยครอบคลุมประเด็นด้านต่างๆ เพื่อให้เป็นกฎ ระเบียบข้อบังคับของชุมชน ดังนี้

กฎกติกา ระเบียบข้อบังคับใดๆ ที่อยู่ฉบับนี้ เกิดขึ้นได้เพราะมติราษฎรในหมู่บ้าน หมู่ที่ 6 บ้านสันทรายคองน้อย ได้ประชุมกันเมื่อวันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2546 ได้ตกลงกัน ให้จัดทำกฎกติกา ระเบียบข้อบังคับขึ้นใช้ในหมู่บ้าน เพื่อความสงบเรียบร้อย ความรัก และความสามัคคี เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เพื่อการพัฒนาในหมู่บ้าน ให้เจริญรุ่งเรือง และอยู่อย่างสงบกัน ถ้วนหน้า ซึ่งจัดเป็นหมวดๆ ดังต่อไปนี้

การประชุม

ถ้าขาดการประชุม 1-2 ครั้ง ให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการหมู่บ้าน ว่ากล่าวตักเตือน ถ้าขาดประชุมครั้งที่ 3 ตัดสินคว่ำบาตร (ยกเว้นเมื่อเหตุจำเป็นที่สุดวิสัย ให้หัวหน้ากลุ่มรับรอง) กรณีที่ได้ยกเว้น โดยไม่ต้องมีผู้รับรอง คือ ผู้สูงอายุตั้งแต่ 70 ปี ขึ้นไป คนพิการ ทูพพลภาพ ในการประชุมทุกครั้ง หัวหน้ากลุ่มจะเป็นผู้ตรวจรายชื่อกลุ่มทุกครั้ง

การพัฒนาหมู่บ้าน

ให้ถือปฏิบัติตามกฎข้อที่ 1 เรื่องการประชุมมีเพิ่มขึ้นว่าถ้าไม่สามารถเข้าร่วมพัฒนา ให้ใช้คนอื่นแทน ไม่ให้ใช้เงินแทน นอกจากจะบริจาคทั้งเงินและแรงงาน การพัฒนาจะแจ้งให้ทราบเรื่องการพัฒนาล่วงหน้าก่อน 10 วัน เพื่อให้เตรียมตัว

สิ่งแวดล้อม

ถนน ซอย ในหมู่บ้านความกว้างไม่ต่ำกว่า 6 เมตร

ขยะ ถ้าทิ้งขยะในที่สาธารณะ ปรับครั้งละไม่ต่ำกว่า 500 บาท

รั้ว ถ้าใครจะสร้างรั้วคอนกรีตติดกับที่สาธารณะ ให้แจ้งต่อผู้ใหญ่บ้าน หรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในหมู่บ้านก่อน

แม่น้ำ ลำคลอง ผู้ใดจะทำสิ่งปลูกสร้าง หรือทำการใดๆ ที่ติดกับแม่น้ำ ลำคลอง ให้แจ้งต่อ ผู้ใหญ่บ้าน หรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในหมู่บ้านก่อน ผู้ประกอบการในหมู่บ้าน เช่น เลี้ยงหมู ไก่ วัว ให้มีการจัดการกลิ่น เสียง ไม่ให้รบกวนชาวบ้านใกล้เคียง

การปกครอง

ถ้ามีบุคคลอื่น ที่เป็นญาติ หรือมิใช่ญาติก็ตาม จากต่างบ้านเข้ามาพักอาศัยในบ้านเรือนจะเป็น การชั่วคราว หรือถาวรก็ตาม ให้เจ้าของบ้านแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้านหรือกรรมการหมู่บ้าน (กม.ฝ่าย ปกครอง) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทราบ และกรณีที่มีบ้านให้เช่า เจ้าของบ้าน หรือ ผู้เกี่ยวข้องบ้านนั้นต้องแจ้งต่อผู้ใหญ่บ้าน หรือกรรมการหมู่บ้าน

ยาเสพติด

ผู้ที่เสพยาเสพติด เช่น ฟีน เฮโรอีน ยาอี และอื่นๆ ที่กฎหมายต้องห้าม เมื่อถูกเจ้าหน้าที่ ดำรวจจับได้ มีหลักฐาน และคดีถึงที่สุด แล้วพ้นโทษออกมา ต้องอยู่ในการควบคุมความประพฤติ ระยะ 6 เดือน ของกรรมการหมู่บ้าน ในระหว่างคุมประพฤตินั้น ถ้ากระทำความผิดซ้ำอีก ต้องถูกคว่ำบาตรทุกด้าน (เฉพาะรายบุคคล)

ผู้ขายยาเสพติด ถ้าเจ้าหน้าที่จับได้ มีหลักฐาน ถูกศาลพิพากษาตัดสินว่ามีความผิดจริง ตัดสิทธิคว่ำบาตรทุกอย่างในหมู่บ้าน (เฉพาะรายบุคคล)

ส่งเสียงดัง หากส่งเสียงดังรบกวนชาวบ้านในยามวิกาล 1-2 ครั้ง จะว่ากล่าวตักเตือน ครั้งที่ 3 ให้กรรมการหมู่บ้านและผู้ใหญ่บ้านดำเนินการส่งให้เจ้าหน้าที่จัดการตามกฎหมาย บ้านเมืองต่อไป

ลักขโมย การลักขโมยทรัพย์สิน สิ่งของ ฉกชิงวิ่งราว ของคนอื่น มีโทษตามวัตถุหรือราคา ของนั้นๆ ถ้าไม่มากเข้าของยอมความได้ ให้ผู้ใหญ่บ้าน หรือกรรมการหมู่บ้านว่ากล่าวตักเตือนและ ภาคทัณฑ์ไว้ ถ้าของนั้นมีราคาหรือเสียหายมาก ให้ส่งเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ลักลอบจับปลา ทั้งในที่ของผู้อื่นหรือที่สาธารณะ ถ้าจับได้ ริมของกลางทุกอย่าง ไม่มีการ คินให้ ปรับเป็นเงินครั้งละ 3,000 บาท ยกเว้นผู้ประกอบการในส่วนตัวให้รางวัลแก่ผู้แจ้ง หรือนำจับรายละ 50 เปอร์เซ็นต์ (1,500 บาท)

ทะเลาะวิวาท ก่อเหตุชกต่อยในชุมชน เช่น งานวัด หรืองานทุกอย่างในหมู่บ้านจับปรับ 1,000 บาท (สำหรับชาวบ้าน) ถ้ากรรมการหมู่บ้านไม่ว่าฝ่ายใดทำ ปรับเป็น 2 เท่า คือ 2,000 บาท (หมายถึง ผู้นั้นลงมือก่อเหตุก่อน) ผู้ถูกทำร้ายแล้วไม่ตอบโต้ด้วยประการใดทั้งสิ้น จะได้รับ ค่าทำขวัญ 500 บาท ยกเว้นกรรมการที่เข้าห้ามหรือเข้าระงับเหตุ ข้อบังคับนี้ใช้ในหมู่บ้าน หมู่ที่ 6 แต่ถ้านักลอบอื่นนอกหมู่บ้านก่อเรื่อง จับปรับ หรือส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป การร่วมมือในด้านการเงิน คือ เอาตามข้อตกลงของเดิมที่ปฏิบัติมา

บ้านพักอาศัย ที่ดินทำกิน ที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน เจ้าของทิ้งไว้ให้รกร้างว่างเปล่าไม่ทำประโยชน์ใดๆ คณะกรรมการหมู่บ้านไปเตือน 3 ครั้ง เจ้าของหรือผู้เกี่ยวข้องไม่จัดการใดๆ คณะกรรมการหมู่บ้านจะดำเนินการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องที่อยู่อาศัยเข้าไปอาศัย หรือจัดให้เป็นที่สาธารณประโยชน์ของหมู่บ้านต่อไป

การกีฬาและศิลปวัฒนธรรม ให้ทุกคนในหมู่บ้านช่วยส่งเสริม สนับสนุนด้านงบประมาณทางกองทุนต่างๆ ในหมู่บ้านจะต้องร่วมส่งเสริม

บทเฉพาะกาล

กฎกติกา ระเบียบ ข้อบังคับที่ร่างลงในที่นี้ จะมีการเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง ถอดถอนภายหลังได้ แต่ต้องผ่านการเห็นชอบของคณะกรรมการหมู่บ้านก่อนจึงจะทำได้

ระเบียบ ข้อบังคับหมู่บ้าน (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2546)

ด้วยสภาพแวดล้อมของหมู่บ้านในปัจจุบัน ได้รับผลกระทบจากการทำสวนส้มที่มีจำนวนผู้ปลูกส้มเพิ่มขึ้นในพื้นที่หมู่บ้าน ทำให้สมาชิกในหมู่บ้านและชุมชนได้รับความเดือดร้อนจากกลิ่นเหม็นของสารเคมีที่ใช้ฉีดพ่น เกิดมลภาวะที่เป็นพิษอื่นๆ และส่งผลต่อการดำรงชีพของสมาชิกในชุมชนในทุกด้าน การทำสวนส้มใกล้วัด โรงเรียน อาคารสถานที่สาธารณะของหมู่บ้าน และใกล้ชุมชน จึงเป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการแก้ไขระเบียบข้อบังคับของหมู่บ้าน โดยให้แก้ไขข้อบังคับด้วยการเพิ่มในข้อที่ 3 หมวดสิ่งแวดล้อม ดังนี้

1. ห้ามมิให้มีการปลูกหรือทำสวนส้มในพื้นที่ชุมชน(พื้นที่ชุมชน ที่ต้องรักษาสภาพแวดล้อม หมายถึง พื้นที่ที่ติดกับหมู่บ้านและชุมชนในระยะ 1,000 เมตร)
2. สวนส้มที่ดำเนินการมาก่อนระเบียบ ข้อบังคับหมู่บ้านประกาศใช้ จำต้องปรับปรุงแก้ไข และจัดการไม่ให้เกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน ตามมติคณะกรรมการ
3. คณะกรรมการมีสิทธิ อำนาจสั่งรื้อถอน และให้ผู้กระทำการ เลิกการทำสวนส้มได้ เมื่อมีผู้ปลูกส้มไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับหมู่บ้าน
4. ผู้ปลูกส้มหรือทำสวนอื่นใด จงใจฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับหมู่บ้าน ที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชนตามมติคณะกรรมการ จะถูกตัดความช่วยเหลือจากหมู่บ้านและชุมชนทุกประการ

ภาคผนวก ข

แผนฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นลุ่มน้ำฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ระยะเวลา 1 ปี (ปีที่ 2)
เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2548 – เดือน กันยายน 2549

แผนงาน	กิจกรรมหลัก	พื้นที่ / กลุ่มเป้าหมาย
1.แผนฟื้นฟูจิตสำนึกและภูมิปัญญาท้องถิ่น	<p>1. กิจกรรมเวทีถ่ายทอดชุดความรู้จากพระสงฆ์กลุ่มคนเฒ่าคนแก่สู่ชุมชน (ศาสนพิธี)</p> <p style="text-align: center;"><u>พื้นที่ขยายใหม่</u></p> <p>2.กิจกรรมเวทีถอดองค์ความรู้การเผยแพร่ศาสนธรรม วัฒนธรรม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาร่วมกัน เรียนรู้วิเคราะห์สภาพปัญหาของ อปต. คณะสงฆ์ในการสงเคราะห์ชุมชนและเผยแพร่ศาสนธรรม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาและสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน</p> <p>3.กิจกรรมหนุนเสริมให้มีศูนย์ประสานงานการเรียนรู้แต่ละจุดหรือแหล่งเรียนรู้ขึ้นในชุมชน สนับสนุนองค์ความรู้ให้มีเทคนิค วิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สาธารณะชนสังคม ชุมชน</p>	<p>6 ชุมชน เวียงดั่ง</p> <p>อปต. 8 ตำบล, คณะสงฆ์อำเภอฝาง</p> <p>อปต. 8 ตำบล, คณะสงฆ์อำเภอฝาง</p>
2. แผนสร้างการเรียนรู้ของชุมชนสู่การปฏิบัติการ	<p>1.กิจกรรมเวทีนำเสนอสถานการณ์ปัจจัยภายนอกภายในและทบทวนกระบวนการทำงานการขับเคลื่อน</p> <p>2.กิจกรรมเสริมกระบวนการสู่ชุมชนผ่านกิจกรรมทางศาสนา ความเชื่อ การเข้าวัด ฮีตศอย</p> <p>3.กิจกรรมหนุนเสริมการเรียนรู้การศึกษารวบรวมข้อมูลประโยชน์จากป้าอนุรักษ์ของเยาวชน-นักเรียน</p>	<p>6 ชุมชน เวียงดั่ง, 6 โรงเรียน ในอำเภอฝาง, 2 โรงเรียน อำเภอแม่อาว</p>

แผนฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นลุ่มน้ำฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ระยะเวลา 1 ปี (ปีที่ 2)
เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม 2548 – เดือน กันยายน 2549

แผนงาน	กิจกรรมหลัก	พื้นที่ / กลุ่มเป้าหมาย
3. แผนบ่อภัยแล้ง แก้ความยากจน ดึงคนให้อยู่กับ ชุมชนเกษตร อินทรีย์อย่าง ยั่งยืน	พื้นที่ขยายใหม่ 1. กิจกรรมหนุนเสริมสนับสนุนสร้างพื้นที่ต้นแบบ นำร่องเกษตรอินทรีย์อย่างครบวงจร 15 ครัวเรือน 2. เสริมคันดินอ่างกักเก็บน้ำสาธารณะขุดลอกคูคลอง ลำเหมืองสาธารณะ ขุดบ่อภัยแล้ง ซ่อมเครื่องสูบน้ำ และอุปกรณ์จ่ายน้ำ ทุนสนับสนุนการทำเกษตร อินทรีย์เบื้องต้น	กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ผู้ใช้น้ำห้วยป่าหญ้า ข้าว 15 ครัวเรือน
4. แผนภาคีร่วม เพื่อการฟื้นฟู	1. กิจกรรมเวทีภาคีในระดับท้องถิ่น อบต. รัฐ ชาวบ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. การจัดทำแผนฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่น 3. กิจกรรมการเข้าร่วมเวทีระดับภาค 4. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สู่เยาวชนผ่านหลักสูตร ท้องถิ่น 5. กิจกรรมศึกษากระบวนการจัดทำแผนฟื้นฟู ชุมชนท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม 6. กิจกรรมรณรงค์เผยแพร่สื่อต่าง ๆ สู่สาธารณะ	6 ชุมชน เวียงคัง, แกนนำเครือข่าย ขยายใหม่, เครือข่ายเยาวชน อนุรักษ์, อบต., ภาครัฐ ใน พื้นที่ – นอกพื้นที่ และ สาธารณะชน
5. การบริหาร จัดการแผนงาน	1. ค่าตอบแทน 2. ค่าอุปกรณ์ 3. ค่าบริหารจัดการสำนักงาน	คณะกรรมการ บริหารกลุ่มเครือข่าย 50 กลุ่ม, คณะกรรมการ บริหารศูนย์ ประสานงาน สำนักงาน

ภาคผนวก ก

แผน “ช่วงฉายาลุ่มน้ำฝางเพื่อสุขภาวะ” อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

แผนงาน	กิจกรรม	พื้นที่ / เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ
1. แผน ทรัพยากรธรรมชาติ	บวชป่า สืบชะตาแม่น้ำ ปลูกป่า เลี้ยงผีฝาย เลี้ยงผีขุนน้ำ สืบต่อองค์ ความรู้การจัดการระบบเหมืองฝาย สร้าง ฝายแม้ว การทำขอบเขตแนวกันไฟ การ ปักเขต แบ่งเขตพื้นที่ป่าชุมชน และ ห้องเรียนธรรมชาติศึกษาวนศาสตร์	11 หมู่บ้าน 6 จุด	แกนนำชุมชน ในพื้นที่, คณะกรรมการ ศูนย์ และ ผู้ประสานศูนย์
2. ศิลปะ และ วัฒนธรรม	ดนตรีพื้นเมือง ศิลปะป้องกัน ตัว การตีกลองสะบัดชัย การฟ้อนเล็บ การละเล่นพื้นบ้าน และประเพณี ชุมชน ศาสนา	22 หมู่บ้าน	
3. เศรษฐกิจชุมชน	ถนอมอาหาร แปรรูป ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นและจำหน่าย	36 หมู่บ้าน	
4. การศึกษาเรียนรู้	ทรรชนะศึกษา โสตศึกษา ทั้งศาสนา และวัฒนธรรมและการเรียนรู้องค์ ความรู้ต่าง ๆ ของท้องถิ่น	8 หมู่บ้าน	
5. พัฒนาศักยภาพ การทำงาน	เวทีอบรมสัมมนา ถอดองค์ ความรู้ ภาคร่วมเพื่อบูรณาการ	11 หมู่บ้าน	
6. เกษตรอินทรีย์	เกษตรอินทรีย์มีกิจกรรม ทำปุ๋ยหมัก น้ำจุลินทรีย์ ปลูกพืชผัก สวนครัว แบบผสมผสาน	4 หมู่บ้าน	

ภาคผนวก ญ

แผนงานจัดการทรัพยากรธรรมชาติด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านลุ่มน้ำฝาง

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย
1 ค่ายฝึกอบรม เยาวชน อาสาสมัคร พิทักษ์ป่าลุ่มน้ำ ฝาง รุ่นที่ 1	1 เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้การ บริหารจัดการป่าโดยภูมิปัญญา ท้องถิ่น 2 เพื่อให้เยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้ และเข้าใจเห็นคุณค่าประโยชน์ของ ป่า ตระหนัก รักษ์ หวงแหน รักษาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม อย่างเป็นระบบ 3 เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วม ในกระบวนการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็น หลัก 4 เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่ม องค์กร ภาคี เครือข่ายอนุรักษ์พิทักษ์ป่าลุ่ม น้ำฝาง	ประชาชนคนท้อง ถิ่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ทั้งสามอำเภอ มีสุขภาพดี มีสิ่งแวดล้อมที่ดี (ดินดี น้ำดี ป่าดี อากาศดี) มีรายได้ มั่นคงเพียงพอ มีสิทธิ ในการใช้ประโยชน์ และการบริหารจัดการ ที่ดินน้ำป่า ความหลากหลายทาง ชีวภาพ และอาหาร ธรรมชาติโดยองค์กร ชุมชนรวมทั้งปลอด การใช้สารเคมีทั้งสาม อำเภอ	1 เยาวชนใน พื้นที่ลุ่มน้ำ ฝาง 3 อำเภอ ฝาง แม่เอย ไชยปราการ จำนวน 150 คน (อำเภอละ 50 + วิทยากร 10 คน)

แผนงานจัดการทรัพยากรธรรมชาติด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านลุ่มน้ำฝาง

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย
<p>2 บวชป่า สืบชะตาแม่น้ำ</p>	<p>1 เพื่อป้องกัน รักษา ป่า ฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ ป่า วัฒนธรรม ความเชื่อ ประเพณี ของชุมชนท้องถิ่น</p> <p>2 เพื่อปลูกจิตสำนึกของคนใน ชุมชน กับการจัดการจัดการ ทรัพยากรป่า</p> <p>3 เพื่อป้องกันการขยายพื้นที่การ ทำพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยวขนาด ใหญ่รุกคืบเข้าเขตป่า</p> <p>4 เพื่อรักษาแหล่งอาหาร แหล่ง เรียนรู้ ห้างครัว โรงพยาบาล ของชุมชนไว้</p> <p>5 เพื่อรวมพลังของคนท้องถิ่น ใน ความร่วมมือแก้ไขปัญหของ ชุมชน</p> <p>6 เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง ชุมชนกับภาคีเครือข่าย ฯ ทั้งใน และนอกพื้นที่</p>	<p>คนในชุมชนมี ส่วนร่วมในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมโดย ภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ดีกิน สิ่งแวดล้อมดี ทรัพยากรธรรมชาติดี สุขภาพกาย จิตใจ จิตวิญญาณ สังคมดี สามัคคีในหมู่คณะ ไม่เอาเปรียบกัน ช่วยเหลือเกื้อกูล ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ครอบครัวอยู่เย็น เป็นสุข</p>	<p>1 เยาวชนและ คนที่สนใจใน พื้นที่ลุ่มน้ำ ฝาง 3 อำเภอ ฝาง แม่เอย ไชยปราการ</p>

แผนงานจัดการทรัพยากรธรรมชาติด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านลุ่มน้ำฝาง

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย
3 ฝายแม่ว + เลี้ยงฝาย (Check dam)	<p>1 เพื่อป้องกัน รักษา พื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ ป่า วัฒนธรรม ประเพณีความเชื่อของ ชุมชนท้องถิ่น</p> <p>2 เพื่อสร้างความชุ่มชื้นในดิน และชะลอการไหลหลากของน้ำ</p> <p>3 เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ทางการเกษตรในฤดูแล้ง</p> <p>4 เพื่อรวมพลังความสามัคคีของคนในชุมชนท้องถิ่นลุ่มน้ำฝาง</p> <p>5 เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง ชุมชนกับภาคีเครือข่าย ฯ ทั้งใน และนอกพื้นที่</p>	<p>คนในชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมโดยภูมิ ปัญญาท้องถิ่น</p>	<p>1 เยาวชนและ คนที่สนใจใน พื้นที่ลุ่มน้ำ ฝาง 3 อำเภอ ฝาง แม่เอย ไชยปราการ</p>

แผนงานจัดการทรัพยากรธรรมชาติด้วยภูมิปัญญาชาวบ้านลุ่มน้ำฝาง

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	กลุ่มเป้าหมาย
4. มหกรรม ชุมนุมคนฮัก สิ่งแวดล้อม ลุ่มน้ำฝาง	<p>1. เพื่อระดมปัญหาสิ่งแวดล้อมจากแต่ละพื้นที่ มาวิเคราะห์หาทางออกร่วมกัน</p> <p>2. เพื่อรวมพลังคนลุ่มน้ำฝางร่วมกัน ป้องกันทรัพยากรสิ่งแวดล้อมโดยยึดชุมชนเป็นหลัก</p> <p>3. เพื่อให้เยาวชนคนรุ่นใหม่มีส่วนร่วม รับรู้ เข้าใจ ตระหนักในสภาพปัญหาของตนเองและเรียนรู้กระบวนการเพื่อหาทางออกร่วมกัน</p> <p>4. เพื่อค้นหาแกนนำธรรมชาติด้านการอนุรักษ์ และถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น</p> <p>5. เพื่อเชื่อมร้อยระหว่างกลุ่มองค์กร เครือข่าย ทั้งในและนอกพื้นที่</p> <p>6. เพื่อพิทักษ์ รักษา ปกป้องผืนป่าลุ่มน้ำฝาง</p>	<p>มีป่า มีน้ำ มีความหลากหลายทางชีวภาพ แกนนำทางธรรมชาติ</p> <p>เพิ่มขึ้น เยาวชนมีส่วนร่วม เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดองค์ความรู้ขึ้นในชุมชน</p> <p>ชาวบ้านสามารถจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้ โดยชุมชน เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรแบบมีส่วนร่วม</p>	<p>เยาวชน ชาวบ้าน องค์กรรัฐ</p> <p>เอกชน ผู้ที่สนใจ ทั้งในและนอกพื้นที่ ลุ่มน้ำฝาง</p> <p>3 อำเภอ ครั้งละ ประมาณ 400 คน</p>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล

นางสาวจตุพร หล้าใจ

วัน เดือน ปีเกิด

4 พฤษภาคม 2523

ประวัติการศึกษา

- สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียน
สะเมิงพิทยาคม อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต
โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน จาก สถาบันราชภัฏเชียงใหม่

ประสบการณ์ในการทำงาน

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายฝึกอบรม สถาบันชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืน
ภายใต้ มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน จังหวัดเชียงใหม่
ปี พ.ศ. 2545 – 2546
- เจ้าหน้าที่วิจัยและพัฒนา สถาบันชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืน
ภายใต้ มูลนิธิพัฒนาศักยภาพชุมชน จังหวัดเชียงใหม่
ปี พ.ศ. 2546 – 2547
- เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน องค์การบริหาร
ส่วนตำบลนาปู่ป้อม อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน